

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Pedagogisk måltid

Riktlinjer

Diarie-/dokumentnummer: KS2024/2104

Beslut: 2024-10-16, KS §274/2024

Giltighetstid: 2025-01-01 - 2027-12-31

Dokumentansvarig: Sektorchefer Bildning och lärande och Trygghet och stöd

Senast uppdaterad av: Utredningssekreterare

Innehållsförteckning

1.	Inledning.....	3
2.	Relation till andra styrdokument	3
3.	Syfte	3
4.	Syfte med pedagogiska måltider	3
5.	Vad är en pedagogisk måltid?	3
	Skatteverkets definition av pedagogisk måltid	3
	En pedagogisk måltid inom sektor Bildning och lärande	4
	En pedagogisk måltid inom sektor Trygghet och stöd	4
6.	Omfattning.....	4
	Sektor Bildning och lärande.....	4
	Sektor Trygghet och stöd.....	4
7.	Regler.....	5
	Regler för pedagogiska måltider inom sektor Bildning och lärande	5
	Regler för pedagogiska måltider inom sektor Trygghet och stöd	5
8.	Kostnad för pedagogisk måltid.....	6
9.	Levandegöra	6
10.	Uppföljning.....	6

1. Inledning

När personal äter tillsammans med elever/omsorgstagare i syfte att hjälpa dem till goda måltidsvanor och personal i samband med det har tillsynsskyldighet är det en pedagogisk måltid.

2. Relation till andra styrdokument

Riktlinjerna för pedagogiska måltider har en koppling till Kungälv kommunens kostpolicy. Syftet med kostpolicyen är att ha ett styrande och vägledande dokument för att kvalitetssäkra mat och måltider i kommunens samtliga verksamheter samt att arbeta i enlighet med de strategiska miljömålen.

3. Syfte

Syftet med riktlinjerna är att skapa tydlighet i förutsättningar kring pedagogiska måltider inom kommunens verksamheter.

4. Syfte med pedagogiska måltider

Syftet med pedagogiska måltider inom förskola och skola. Matvanor grundläggs i en tidig ålder. Förutsättningar för att skapa goda matvanor bör därför starta tidigt. Syftet med den pedagogiska måltiden är att skapa en måltidsmiljö som är lugn och balanserad och att på ett naturligt sätt skapa förutsättning för samtal kring mat, måltidsmiljö, miljömedvetenhet och hälsa. Målet är en positiv måltidsupplevelse. Barn och elever behöver vuxna som förebild och stöd. Det är mycket betydelsefullt att den pedagogiskt ätande personalen vid måltiderna äter likvärdig mat som barnen/eleverna.

Syftet med pedagogiska måltider inom äldreomsorgen och funktionsstöd är att dels motverka ensamhet med målet om en positiv måltidsupplevelse för omsorgstagaren.

Riktlinjen för pedagogiska måltider fastställer att försäljning av mat inte är tillåten i enlighet med kommunstyrelsens beslut den 19 juni 2019 (Dnr KS2019/0352).

5. Vad är en pedagogisk måltid?

För att det ska vara en pedagogisk måltid ska den ske enligt det som anges av Skatteverket, se deras information om "Undantag från beskattning av kostförmån". Utöver ovanstående gäller följande punkter för att uppfylla kraven i vad som avser pedagogisk måltid i kommunen:

- Personalen ska sitta vid samma bord som barn/elev eller omsorgstagare, äta den mat som serveras och ha tillsynsansvar.
- Pedagogisk måltid ingår i personalens arbetstid vilket tydligt ska framgå i personalens arbetstidsschema eller beskrivning av arbetsuppgifter.
- Rast tas därmed ut separat.
- Varje rektor/enhetschef **ska i förväg besluta** och delge måltidsansvarig på respektive enhet en lista över vilka som har rätt till pedagogisk måltid.

Skatteverkets definition av pedagogisk måltid

"Förmån av fri eller subventionerad måltid för lärare eller annan personal vid grundskola, förskola och fritidshem är av hävd skattefri. Detta förutsätter att personalen har tillsynsansvar vid måltiden eller motsvarande ansvar för barn/elever under skolmåltider och andra s.k. pedagogiska måltider." (utdrag ur Skatteverkets regelverk (SKV 4.4.8.5 M2009:28)).

För viss vårdpersonal med tillsynsskyldighet är måltider som intas tillsammans med dem som vårdas skattefria, detta gäller när tjänstgöringsmomentet och övriga omständigheter kring måltiden är sådana att det kan antas väsentligen förlora sitt värde som vila och rekreation för den anställde. (SKV M 2012:23).

En pedagogisk måltid inom sektor Bildning och lärande

Pedagogisk måltid innebär att personal har ansvar för hela måltidssituationen, både i matkän och vid matbordet. Personal som äter pedagogisk måltid sitter med barnen/eleverna och interagerar med dem och är en god förebild. Pedagogisk måltid är viktig för att barnen/eleverna ska få en positiv upplevelse av måltiden och en sund inställning till mat.

En pedagogisk måltid inom sektor Trygghet och stöd

Det är den enskildes behov som avgör om en pedagogisk måltid är behövlig. Pedagogiska måltider ska enbart förekomma i den omfattning som krävs utifrån verksamheten. Behovet av den pedagogiska måltiden ska finnas dokumenterad och motiverad i den enskildes genomförandeplan. Syftet med pedagogiska måltider tillsammans med en enskild inom äldreomsorg och funktionshinderomsorg är att skapa en god, lugn och trygg måltidssituation vilket kan leda till att den enskilde äter bättre samt bibehåller sina funktioner längre.

6. Omfattning

Sektor Bildning och lärande

Nedan anges vilken omfattning som gäller för respektive verksamhet inom BOL:

Förskola	1 vuxen per 4 barn äter avgiftsfritt
Förskoleklass	2 vuxna per klass äter avgiftsfritt
Grundskola ÅK 1-3	2 vuxna per klass äter avgiftsfritt
Grundskola ÅK 4-9	1 vuxen per klass äter avgiftsfritt
Anpassad grundskola	Rektorn avgör utifrån behov, äts avgiftsfritt
Fritidshem (vid lov)	2 vuxna per 25 elever äter avgiftsfritt
Elevassistenter	Rektorn avgör utifrån behov, äts avgiftsfritt

För sektor Bildning och lärande avser avgiftsfri pedagogisk måltid lunch.

Med vuxen avses utöver personal vid förskolan/skolan även lärarstudenter som har sin verksamhetsförlagda utbildning vid någon av kommuns förskolor/skolor.

Sektor Trygghet och stöd

Nedan anges vilken omfattning som gäller för respektive verksamhet inom TOS:

- Syftet är att stimulera den enskilde till ett bättre näringsintag och ett bibehållande av sina funktioner.
- Den pedagogiska måltiden ska vara schemalagd och den ska:
- Skapa en trevlig och aptitfrämjande måltidsatmosfär med ett positivt förhållningssätt.
- Sitta och äta tillsammans med omsorgstagare.
- Reglerna rör inte heller det som kallas för social träning; det vill säga när personal till exempel går ut och fikar med en enskild.

Sälskildboende

Enhetschefen avgör utifrån behov, äts avgiftsfritt

LSS boende

Enhetschefen avgör utifrån behov, äts avgiftsfritt

Egen mat äts i personalutrymmen, om man är ej schemalagd för pedagogiska måltider.

7. Regler

Regler för pedagogiska måltider inom sektor Bildning och lärande

Den pedagogiska måltiden ska vara schemalagd och personalen ska:

- Skapa en trevlig och aptitfrämjande måltidsatmosfär med ett positivt förhållningssätt.
- Sitta och äta den mat som serveras tillsammans med barnen/eleverna.
- Föregå som ett gott exempel och visa vad en balanserad måltid är.
- Belysa vad en hållbar måltid är genom att påtala vikten av matens påverkan på miljön, främja grönsaksätandet och begränsa mängden matsvinn.
- Personalen har ett gemensamt tillsynsansvar för samtliga barn/elever som äter.
- Personalen ska delge ansvarig kock eventuella synpunkter på måltiden och maten som serveras så snart som möjligt men vid annat tillfälle än vid måltidssituationen.
- Antal vuxna som äter pedagogisk måltid är angivet i punkt 6 (se ovan).
- Inom grundskolan kan all personal inom grundskolan äta pedagogisk måltid. Rektor beslutar och beviljar de pedagogiska måltiderna.
- Det är ordinarie utbud av maträtter som serveras respektive dag som gäller.
- VFU-studenter från högskola/universitet har möjlighet att äta pedagogisk måltid. Detta är ett rektorsbeslut som tas i samråd med VFU lärare.
- Pedagogiska måltider beställs/avbeställs från måltidsenheten enligt samma rutiner som elevportionerna.

Rektor beslutar och beviljar pedagogiska måltider och ansvarar för:

Måltidsmiljön i matsalen, beslutar om ordningsregler och följer upp att de efterlevs.

- Att tillräcklig information finns angående rutinerna kring pedagogiska måltider.
- Att elever med särskilda behov får stöd även i matsalen.
- Att en debiteringsrutin till måltidsservice finns och efterlevs.

Regler för pedagogiska måltider inom sektor Trygghet och stöd

- Den pedagogiska måltiden ska vara schemalagd och ingå i omsorgspersonalens arbetstid.
- Omsorgspersonalen ska skapa en trevlig och aptitfrämjande måltidsatmosfär.
- Omsorgspersonalen ska sitta och äta tillsammans med omsorgstagare/brukare.
- Omsorgspersonalen har ett tillsynsansvar för samtliga omsorgstagare/brukare i matsalen.
- Det är ordinarie utbud av maträtter som serveras respektive dag som gäller.
- Omsorgspersonalen ska delge ansvarig kock eventuella synpunkter på måltiden och maten som serveras så snart som möjligt men vid ett annat tillfälle än vid måltidssituationen.
- Pedagogiska måltider beställs/avbeställs från måltidsenheten enligt samma rutiner som omsorg/brukare portionerna.

Enhetschef beslutar och beviljar pedagogiska måltider och ansvarar för att reglerna uppfylls.

8. Kostnad för pedagogisk måltid

Personalens pedagogiska måltid är kostnadsfri.

9. Levandegöra

Riktlinjerna publiceras på kommunens hemsida.

10. Uppföljning

Riktlinjerna utvärderas vid revideringen vart fjärde år. Om det under perioden visar sig att riktlinjerna behöver uppdateras ska behovet initieras till berörd instans.